

אפרורית מצויה *Glinus lotoides* פורחת בבתי גידול לחים (אוקטובר 2018)

כתבה: ערגה אלוני.

אפרורית מצויה (*Glinus lotoides*) (אפרוריתיים), היא צמח חד-שנתי שרוע, חד-שנתי של בתי גידול לחים למחצה. גבעול הצמח גלילי, מסועף, עטור בצפיפות בשערות כוכביות בהירות. הגבעול מתפצל בצורה דו-בדית. העלים מסורגים בעלי פטוטרות דמויות ביצה, שפתם תמימה, בעלי עלי לואי קרומיים נשירים. באזורים אחרים צורת העלה יכולה להיות שונה ובממדים אחרים לדוגמה: העלים רחבים יותר ושפתם גלונית. גם העלים מכוסים שערות כוכביות בולטות היוצאות מגבשושיות לבנות.

אפרורית מצויה. צילמה: ערגה אלוני ©
מימין - מראה כללי, במרכז הצמח - יחנוק המלחות; משמאל - עלים עם שערות כוכביות
להגדלה - לחצו על התמונות

הפרחים לבנים, דו-מיניים מקובצים בתפרחת בחיק העלה. גודל הפרח 3-8 מ"מ. העטיף כפול אך אין הבדלים ברורים בין הגביע לכותרת. הגביע בן 4-5 עלים צהבהבים, מחודדים, עשוי להופיע על מחצית העלה גוון כתום חום או ירוק, גב הגביע מכוסה שערות. עם פתיחת הפרח מצטרפים עלי הגביע לכותרת הדומה בצבעה. עלי הכותרת יכולים להיות חסרים או לא זהים במספרם. בדור הפנימי קרוב לשחלה מסודרים אבקנים. מספרם 5-20 והם אינם זהים בצורתם. אחדים זיריהם רחבים בעלי אונות ובסמוך אבקנים עם זירים דקים ומאבקים. למעשה רואים באפרורית אבקנים בשלבי מעבר בין אבקנים לעלי עטיף. השחלה עילית בת

2-5 עלי שחלה, בראשה 3 צלקות. הפרי הלקט מאורך הנפתח ב-5 קשוות, אורכו 0.5 ס"מ. הזרעים קטנים 0.4-0.6 מ"מ, חלקים או מחוספסים, צבעם חום כתום. הסוג **אפרורית** אינו מגובש במספר אברי הפרח, ואפשר לראות הבדלים גם בפרחים באזורים השונים בארץ. הצמח פורח בחודשים מאי-אוקטובר.

אפרורית מצויה. צילמה: ערגה אלוני ©
הפרח ואבריו. שימו לב לדרגות מעבר בין אבקנים ועלי כותרת
להגדלה - לחצו על התמונות

אפרורית מצויה גדלה על קרקע חרסיתית, בבתי גידול בהם הקרקע מוצפת בחורף ומתייבשת בקיץ. הצמח שולט בכתמים יחד עם מינים אחרים שזה בית גידולם. במישור החוף בשלולית דורה, הצמח גדל בשולי השלולית. בערבה במאגרי המים בנחל נקרות הצמח גדל בכתמים בין אשלים ויחנוק המלחות. המין לא שכיח, אך הוא נפוץ ברוב אזורי הארץ. הצמח מצוי באירופה, באפריקה, באסיה באזור הטרופי והסובטרופי. הצמח מצוי גם באמריקה ובאלסקה.

אפרורית מצויה במאגרי מים בערבה, בחזית התמונה משמאל נראה יחנוק המלחות. צילמה: ערנה אלוני ©
להגדלה לחצו על התמונות

בעולם השלישי הצמח הוא צמח תועלת. באפריקה העלים נאכלים ירוקים, אך הם גם למרפא. באתיופיה הזרעים משמשים מרפא כנגד תולעת השרשור. בהודו שתיית מרתח עלי הצמח הוא תרופה כנגד קלקולי קיבה ומחושי קיבה. בדיקת מעבדה חיזקה את העדות האתנובוטנית, והראתה ששימוש בתמציות אתנוליות שמוצו מהזרעים, ונבדקו בחולדות, כמות של 5000 מ"ג/ק"ג, היא רעילה וגרמה למספר מקרי מות.

ספרות:

פינברון-דותן נ ודנין א 1991 המגדיר לצמחי-בר בארץ-ישראל. כנה. ירושלים.

Demma J Gebre-Mariam T Asres K Ergetie W et al. 2007 Toxicological study on *Glinus lotoides*: a traditionally used taenicidal herb in Ethiopia 22; 111(3): 451-7.

Flora of china: www.floras.org

Flora of Zimbabwe: www.zimbabweflora.co.zw

Flora of North America: www.efloras.org

ציטוט: אלוני ע 2018 אפרורית מצויה *Glinus lotoides* פורחת בבתי גידול לחים
(אוקטובר 2018), פורחי החודש, כתב-עת "כלנית" מספר 5.
[/https://www.kalanit.org.il/glinus-lotoides10-18](https://www.kalanit.org.il/glinus-lotoides10-18)